

CONSELL CONSULTIU DE LES ILLES BALEARS

Dictamen: 96/2022
Expedient: 117/2022
Consultant: presidenta de les Illes Balears
Objecte: Avantprojecte de llei de comunitats balears o il·lenques fora del territori
Membres assistents: Antonio José Diéguez Seguí, president
Maria Ballester Cardell, consellera secretària
Joan Oliver Araujo
Octavi Josep Pons Castejón
Felio José Bauzá Martorell
Catalina Pons-Estel Tugores
María de los Ángeles Berrocal Vela
José Argüelles Pintos
Antonia María Perelló Jorquera
Bartolomé Jesús Vidal Pons

En la sessió de dia 16 de novembre de 2022 el Consell Consultiu, format pels membres esmentats i amb l'assistència de la lletrada en cap, amb veu però sense vot, ha acordat per unanimitat emetre el dictamen següent:

I. ANTECEDENTS

1. Els dies 17 de febrer i 16 de març de 2020, es va dur a terme el procés de consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració d'un avantprojecte de llei de modificació de la Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma.

2. La consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat, el 5 de juliol de 2021, va resoldre iniciar el procediment per a la tramitació de l'Avantprojecte de llei de modificació de la Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats assentades fora del territori de la comunitat autònoma. També va designar com a òrgan responsable del procediment el director general de Relacions Institucionals i Cooperació Local.

3. S'incorpora a l'expedient la primera proposta de redacció de l'Avantprojecte, així com la memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu, en què s'informa sobre els aspectes següents: oportunitat de la proposta normativa i justificació de la necessitat de regulació i del rang normatiu; adequació de la regulació als objectius i finalitats de la norma; marc normatiu en què s'insereix la proposta, relació amb l'ordenament estatal i europeu, i relació de disposicions vigents que afecta o deroga; adequació a l'ordre de distribució de competències; anàlisi econòmica sobre sectors i col·lectius, en què es posa de manifest que no afecta sectors, col·lectius o agents econòmics; nul·l impacte pressupostari; inexistència de càrregues administratives, ja que la proposta no estableix procediments administratius; necessitat de sol·licitar l'informe sobre l'impacte de gènere; manca d'impacte de la norma en la família, la infància i l'adolescència, sobre orientació sexual i identitat de gènere, sobre el canvi climàtic i sobre la discapacitat. Finalment, s'informa sobre la necessitat de donar compliment als tràmits d'audiència i informació pública i participació dels ens territorials, de la Delegació del Govern de les Illes Balears, així com de les comunitats balears o il·lenques

Carrer de Rubén Darío, 12, 1r i 2n esq.
07012 Palma · Illes Balears
Telèfon: 971 17 76 35
www.consellconsultiu.es
secretaria@cconsult.caib.es

Adreça de validació:

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=4688518cbfed934270ecde0b1f9be058b130f3e29cf4b2295b358f61ab63d283>

CSV: 4688518cbfed934270ecde0b1f9be058b130f3e29cf4b2295b358f61ab63d283

Pàgina 1/19

fora del territori balear, dels grups parlamentaris presents al Parlament de les Illes Balears i de la Universitat de les Illes Balears. S'incorpora també una avaluació del compliment dels principis de bona regulació:

a) Principi de necessitat i eficàcia.

La iniciativa normativa queda justificada en el preàmbul i en la MAIN, i s'hi identifiquen els fins perseguits: donar resposta a les qüestions que la norma vigent no resol pel que fa a les relacions de les institucions autonòmiques i la societat illenca amb les comunitats balears assentades fora del territori balear i els seus membres, bé perquè aquestes qüestions no es van preveure quan s'aprovà la Llei 3/1992, bé perquè els preceptes normatius que regulaven aquestes relacions es demostren ineficients avui en dia.

b) Principi de proporcionalitat.

L'instrument normatiu que es proposa és adequat a la finalitat que es planteja, ja que es pretén modificar una llei, per la qual cosa s'ha d'emprar un instrument normatiu del mateix rang jeràrquic.

c) Principi de seguretat jurídica.

La normativa es fa per llei i la regulació és un text coherent amb la resta de la normativa vigent en la matèria.

d) Principi de transparència.

Els objectius i els fonaments de la regulació estan clarament definits en aquesta norma. D'altra banda, en relació amb la participació activa en l'elaboració de la norma, l'avantprojecte, a més de l'audiència a les persones interessades, és sotmès a informació pública, s'hi pot accedir de manera senzilla i universal mitjançant el web de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i es facilita la presentació de suggeriments de forma telemàtica. Els documents essencials del procediment són publicats en el web del Portal de Transparència.

e) Principi d'eficiència, qualitat i simplificació.

No es creen noves càrregues administratives i, en relació amb la racionalització de la gestió dels recursos públics, l'objecte de la norma no suposa crear una nova organització.

4. L'òrgan instructor va comunicar la tramitació de l'Avantprojecte a la directora general de Coordinació, Relacions amb el Parlament, Drets i Diversitat, en compliment de la norma segona de les Instruccions sobre el procediment per a l'exercici de la iniciativa legislativa del Govern aprovades pel Consell de Govern de 28 de desembre de 2004.

5. En el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 69, de 28 de maig de 2022, es publica la Resolució de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat per la qual se sotmet a informació pública l'Avantprojecte de llei de comunitats balears o illenques fora del territori. També es va publicar en el lloc web de la Conselleria.

6. La proposta es va remetre a les secretaries generals de l'Administració de les Illes Balears i consta que no van presentar al·legacions la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, la de Fons Europeus, Universitat i Cultura, la d'Hisenda i Relacions Exteriors i la de Model Econòmic, Turisme i Treball. En canvi, sí que formularen observacions la Conselleria d'Afers Socials i Esports (que considerava necessari justificar el compliment

dels principis de bona regulació, ja que la simple enumeració no és suficient, seguint la doctrina del Consell Consultiu de les Illes Balears —dictàmens 72/2017 i 19/2017— i la Conselleria de Salut i Consum (que suggeria alguns canvis respecte d'alguns preceptes).

7. El Consell de Comunitats Balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma es va reunir en sessió plenària el 4 de juny de 2022, i el punt cinquè de l'ordre del dia era l'Avantprojecte de llei esmentat. Després que el director general de Relacions Institucionals i Cooperació Local explicàs les principals novetats i modificacions introduïdes en l'Avantprojecte de llei que es presenta, s'obrí un torn de preguntes al respecte. Finalment, el contingut de l'Avantprojecte s'aprovà per unanimitat amb dues aportacions.

8. L'1 de juliol de 2022 se certifica el compliment del tràmit de participació ciutadana amb la publicació al lloc web habilitat, i que s'han registrat 53 visites.

9. L'11 de juliol de 2022 se certifica la publicació de l'Avantprojecte en la pàgina de la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat, i que s'han registrat 294 visites.

10. L'Institut Balear de la Dona va emetre l'informe d'impacte de gènere, en què «es recomana que en la redacció de la norma s'introdueixin les indicacions de la revisió del llenguatge per tal d'evitar una redacció sexista del text normatiu».

11. Les al·legacions són valorades i, en la majoria dels casos, acceptades pel director general de Relacions Institucionals i Cooperació Local. En conseqüència, s'elabora un nou text de l'Avantprojecte, de 18 de juliol de 2022, que s'incorpora a l'expedient.

12. S'emet, l'endemà, una nova memòria d'impacte normatiu, que dona lloc a una nova redacció de l'Avantprojecte, el 21 de juliol de 2022, i a una nova MAIN, la tercera.

13. En compliment de l'article 59.2 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, el cap del Departament de Relacions amb el Parlament i de Coordinació Normativa (de la Direcció General de Coordinació, Relacions amb el Parlament, Drets i Diversitat) emet un informe favorable sobre l'Avantprojecte, si bé feia algunes observacions de tècnica normativa i algunes altres sobre el procediment. Respecte d'aquestes darreres considerava que:

- Hi mancava la consulta de la Comissió d'Estudis sobre el Fet Emigratori de les Illes Balears.
- L'informe pressupostari era insuficient.
- Hi havia una càrrega administrativa en el text que no havia estat valorada.
- Hi faltaven els informes d'impacte i la motivació de per què es consideren altres informes no preceptius.
- Hi faltava l'acreditació del compliment de les obligacions en matèria de transparència.

14. El 16 de setembre de 2022 el director general valora les observacions fetes pel cap del Departament, i incorpora els suggeriments en la nova MAIN. Tanmateix, es posava de manifest:

— *Sobre la manca de consulta de la Comissió d'Estudis sobre el Fet Emigratori de les Illes Balears*

«Aquesta comissió, creada el 22 de desembre de 1999 i adscrita orgànicament a la Direcció general de Relacions Institucionals que és l'òrgan responsable del procediment de tramitació

d'aquest avantprojecte de llei, no s'ha reunit com a mínim en les dues darreres legislatures, i a la direcció general no hi ha constància documental ni de la seva constitució ni de cap reunió ordinària, les quals es preveien amb caràcter trimestral. En conseqüència s'aprofitarà la tramitació de l'avantprojecte de llei per derogar-la. A més a més, la Direcció General de Relacions Institucionals i Cooperació Local no considera necessari l'informe d'aquesta comissió, ja que l'avantprojecte no entra a regular les actuacions de foment de l'estudi, la investigació, la recerca i la difusió del fet migratori balear, simplement en fa referència dins el suport institucional a les comunitats illenques fora del territori».

— *Sobre l'impacte pressupostari de la norma en tramitació*

«L'aprovació de l'avantprojecte de llei no ha d'implicar cap cost econòmic afegit a l'existent, ja que actualment la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat compta amb una línia ajudes a les comunitats illenques fora del territori instrumentalitzada mitjançant la corresponent convocatòria de subvencions, dotada pressupostàriament en uns 75.000 € els darrers anys. No obstant, hi ha hagut períodes en què no hi ha hagut subvencions i altres en què la dotació econòmica ha estat molt superior a l'actual. L'avantprojecte de llei no obliga a cap quantia econòmica, sinó que l'únic que preveu és el dret de les comunitats illenques fora del territori a tenir accés a les ajudes que s'estableixin».

15. S'incorpora a l'expedient la quarta memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu i una altra versió de l'Avantprojecte, de 19 de setembre de 2022. Com a novetat, en la MAIN s'afegeixen els aspectes següents:

— *Justificació de la càrrega administrativa:*

Ara, com a càrrega administrativa, tan sols s'estableix a la Disposició Transitòria Primera que les comunitats balears o illenques fora del territori balear ja reconegudes com a tals i inscrites en el Registre han d'acreditar, mitjançant una declaració responsable, que compleixen els requisits que determina aquesta llei per mantenir el reconeixement de la seva condició, o bé han de presentar la documentació que acrediti que han acomplert els tràmits per acomodar-se a les prescripcions que provenen d'aquesta norma.

La valoració d'aquesta càrrega administrativa és la següent: La presentació serà de forma electrònica i, d'acord amb la taula per a la medició del cost directe de les càrregues administratives en els casos en què l'acreditació dels requisits es faci mitjançant una «declaració responsable», presentada electrònicament es comptabilitzarà com un document presentat davant l'Administració i un valor de 4 €. Els destinataris són les comunitats actualment inscrites al Registre de Cases Balears a l'Exterior, que són un total de 31 cases i 1 federació, de les quals 9 estan inactives. Per tant, aquesta càrrega es quantifica en un màxim de 128 € sense tenir en compte la previsible manca de presentació per part de les entitats inactives.

— *Informació sobre l'avaluació d'impacte de la norma en la família, la infància i l'adolescència, i sobre orientació sexual i identitat de gènere, i altres.*

Quant a l'avaluació de l'impacte de la norma com a conseqüència del que preveuen: pel que fa a l'impacte sobre la família, la disposició addicional desena de la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses, i l'article 34.1 de la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies de les Illes Balears; pel que fa a l'impacte sobre la infància i l'adolescència, l'article 22 *quinquies* de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil —afegit per l'article 1.21 de la Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència—, i l'article 11 de la Llei 9/2019, de 19 de febrer, de

l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears; pel que fa l'impacte sobre l'orientació sexual i la identitat de gènere, l'article 32 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar l'LGTBI-fòbia; atesa la naturalesa de la regulació continguda en l'avantprojecte de llei proposat, és inexistent l'impacte en aquest sentit i no fa falta fer-ne cap avaluació.

— *Justificació de la condició no necessària dels informes següents:*

Atesos l'objecte i el contingut de la regulació que es pretén dur a terme, *no es considera necessària*, pels motius que en cada cas s'expressen, l'emissió dels dictàmens i dels informes següents:

[...] atès el contingut de l'avantprojecte de llei, no és necessari incorporar cap informe d'avaluació d'impacte d'acord amb l'article 18.2 de la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica de les Illes Balears, ni en relació amb l'impacte del projecte de llei en matèria d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, d'acord amb la Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, atès que la incidència d'aquest projecte legal sobre aquestes persones és inexistent.

[...]

— L'informe que preveu la lletra c) de l'apartat 1 de l'article 59 de la Llei 1/2019, atès que l'avantprojecte de llei no regula cap procediment que introdueixi un silenci administratiu amb efectes desestimatoris.

— L'informe que preveu la lletra d) de l'apartat 1 de l'article 59 de la Llei 1/2019, perquè la disposició en projecte no estableix limitacions relatives a l'accés o l'establiment d'activitats i serveis ni incideix en la unitat de mercat.

— El dictamen del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, perquè l'avantprojecte de llei no regula de manera directa i estructural matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació (article 2.1.a) de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears).

16. Finalment, s'inclouen en l'expedient els documents acreditatius de la publicació en el Portal Transparència de la Conselleria i el lloc web, ambdós de 23 de setembre de 2022, i un certificat de compliment de les obligacions de transparència.

17. El 4 d'octubre de 2022 la presidenta de les Illes Balears, a petició de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat, sol·licita el dictamen al Consell Consultiu de les Illes Balears.

II. CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

Primera

Aquest dictamen té el caràcter de preceptiu, en aplicació de l'article 18 (apartats 2 i 9) de la Llei 5/2010, de 16 de juny, reguladora del Consell Consultiu de les Illes Balears. En efecte, segons l'article 18.2 el Consell Consultiu s'ha de consultar preceptivament en els casos «d'avantprojectes de llei elaborats pel Govern en compliment de les previsions expressament establertes en l'Estatut d'autonomia, a excepció de la llei de pressuposts». Per la seva part, l'article 11 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears assenyala:

Article 11. Comunitats illenques fora del territori

1. Les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les Illes i a compartir-la. *Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà*, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que en cap cas no comportarà la concessió de drets polítics.

2. La Comunitat Autònoma podrà sol·licitar a l'Estat espanyol que, per tal de facilitar la disposició anterior, subscrigui, quan així pertoqui, els tractats internacionals pertinents.

Atès que indica que una llei del Parlament de les Illes balears ha de regular l'abast i el contingut del reconeixement de la personalitat d'origen de les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma, resulta indubtable el caràcter preceptiu del dictamen.

Segona

El procediment d'elaboració d'avantprojectes de llei, la iniciativa dels quals correspon al Govern de les Illes Balears, es regula en els articles 42 i següents de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears. En concret, l'article 43 disposa que el Govern exerceix la iniciativa legislativa mitjançant l'elaboració, l'aprovació i la tramesa posterior dels projectes de llei al Parlament, i que l'elaboració dels projectes de llei es duu a terme d'acord amb el procediment que figura en el títol IV de la mateixa Llei 1/2019. Una vegada aprovat el projecte de llei, el Govern l'ha de trametre al Parlament en el termini de deu dies per tal que es tramiti en la forma prevista en el Reglament de la cambra.

1. L'article 49, sota el títol de «principis de bona regulació», assenyalava que, en l'exercici de la iniciativa legislativa —com ara— i la potestat reglamentària, el Govern de les Illes Balears ha d'actuar d'acord amb aquests principis, que enumera: els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, eficiència, qualitat i simplificació, establerts en la normativa estatal bàsica. L'exposició de motius dels avantprojectes de llei ha d'informar sobre l'adequació a aquests principis, com es fa en l'Avantprojecte sotmès a consulta, en concret, en els termes següents:

Aquesta llei s'adequa als principis de bona regulació de l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears; al principi de necessitat i eficàcia, per tal de donar resposta a les qüestions que la norma vigent no resol pel que fa a les relacions de les institucions autonòmiques i la societat il·lenca amb les comunitats balears assentades fora del territori balear i els seus membres; de proporcionalitat, atès que l'instrument normatiu en forma de llei és el que preveu l'Estatut d'autonomia; de seguretat jurídica, perquè s'insereix un text coherent amb la resta de la normativa vigent; de transparència, perquè el projecte normatiu s'ha sotmès als tràmits d'audiència i informació pública, ha garantit la participació ciutadana durant la seva elaboració, i s'ha facilitat l'accés al projecte de manera senzilla i universal mitjançant el Portal de Transparència del Govern de les Illes Balears i la presentació de suggeriments de manera telemàtica. Així mateix, es va sol·licitar el dictamen del Consell Consultiu de les Illes Balears en relació amb l'avantprojecte de llei. En relació amb el principi d'eficiència, qualitat i simplificació, no es creen noves càrregues administratives, i en relació amb la racionalització de la gestió dels recursos públics, la nova regulació no suposa crear una nova organització.

Cal afegir que l'exposició de motius indica que l'Avantprojecte no comporta cap càrrega administrativa nova, quan realment no és del tot cert. En efecte, com afirma el cap de

Departament de Relacions amb el Parlament i de Coordinació Normativa (de la Direcció General de Coordinació, Relacions amb el Parlament, Drets i Diversitat), la normativa projectada preveu l'existència d'una nova càrrega administrativa («[...] es pot observar que l'avantprojecte de llei imposa determinades actuacions als particulars que poden tenir el caràcter de càrregues administratives; és el cas de la disposició addicional primera [finalment, disposició transitòria primera], segons la qual les comunitats balears o illenques ja reconegudes han de presentar una declaració responsable o altra documentació davant el registre administratiu en què estan inscrites a fi de mantenir el reconeixement de la seva condició [...] càrregues concretes que efectivament implica la nova regulació»).

2. Durant la tramitació de l'Avantprojecte de llei, s'ha donat compliment a allò que disposa l'article 51 de la Llei 1/2019 en relació amb la transparència i la participació ciutadana, en el lloc web habilitat a aquest efecte. Així, s'ha dut a terme el tràmit de consulta prèvia i s'han pogut consultar la iniciativa normativa i l'estat de la tramitació. S'ha garantit, per tant, que els ciutadans hagin tingut accés permanent a la informació, com exigeix el dit article, i s'ha facilitat la participació i la presentació de suggeriments per mitjans telemàtics.

3. Realitzada la consulta prèvia, en compliment de l'article 55 de la Llei 1/2019, l'òrgan competent ha iniciat el procediment, en aplicació de l'article 56 del cos legal esmentat, amb una resolució motivada. Ens referim a la resolució de 5 de juliol de 2021 de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat amb què s'inicia el procediment i es designa òrgan responsable del procediment el director general de Relacions Institucionals i Cooperació Local.

4. L'Avantprojecte de llei també s'ha sotmès als tràmits següents, tots exigits en l'article 58 de la Llei 1/2019:

a) Consulta de les conselleries de l'Administració autonòmica, per mitjà de les secretaries generals.

b) Audiència dels interessats, directament o per mitjà de les entitats que els agrupin o els representin reconegudes per llei.

c) Consulta dels consells insulars quan la iniciativa els afecti.

d) Consulta dels ajuntaments, directament o per mitjà de les organitzacions representatives d'aquestes entitats o dels òrgans de participació dels quals formin part, quan la iniciativa els afecti.

e) Informació pública, amb l'anunci en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* (*Butlletí Oficial de les Illes Balears* núm. 69, de 28 de maig de 2022).

5. Igualment, consta l'emissió dels informes exigits amb caràcter preceptiu i, també, la justificació dels motius pels quals alguns no s'han incorporat al procediment. Així, *consten*:

— L'informe d'avaluació d'impacte de gènere, d'acord amb la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

— L'informe a què fa referència l'article 59.2.a de la Llei 1/2019, emès per la conselleria competent en matèria de coordinació de la iniciativa legislativa del Govern, sobre la congruència de la iniciativa amb altres que estiguin en curs d'elaboració o en tramitació al Parlament, la qualitat tècnica de la proposta normativa i la suficiència de la documentació;

la necessitat d'incloure la derogació expressa d'altres normes, així com de refondre en la nova d'altres d'existents en el mateix àmbit; i el compliment dels principis i les regles que estableix el títol IV de la Llei 1/2019, en tot allò que els sigui aplicable.

Altrament, ha quedat justificada la *manca* dels informes o dictàmens següents:

— L'informe del Consell Econòmic i Social, perquè es considera que l'Avantprojecte no encaixa dins els supòsits d'intervenció preceptiva d'aquest òrgan de consulta, ja que no afecta de forma estructural ni directa la matèria socioeconòmica de les Illes Balears. L'article 2.1.a.primer de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, disposa que li correspon emetre dictamen, amb caràcter preceptiu i no vinculant, en relació amb els avantprojectes de llei, tret de l'avantprojecte de llei de pressuposts generals, com també projectes de decret legislatiu, de decret del Govern de les Illes Balears i de reglament dels consells insulars, independentment de la denominació que adoptin, sempre que els esmentats avantprojectes i projectes regulin de forma directa i estructural matèries socioeconòmiques, laborals i d'ocupació, que no és el cas.

— L'informe de l'article 59.1.c de la Llei 1/2019, sobre el silenci administratiu desestimatori, per motivar «les raons d'interès general que ho justifiquen».

— L'informe de l'article 59.1.d de la Llei 1/2019, sobre l'establiment de les limitacions per a l'accés a activitats econòmiques i serveis o mesures que restringeixin la llibertat d'establiment. Es considera que no cal l'informe que motivi que hi concorren raons d'interès general i que es respecten els principis de necessitat i proporcionalitat, en el marc del que disposa la legislació bàsica estatal en matèria de lliure accés a les activitats de serveis i de garantia de la unitat de mercat. Es justifica que el contingut de l'Avantprojecte no té cap incidència en aquesta matèria.

6. Altrament, s'ha complert l'article 60 de la Llei 1/2019 en allò que es refereix a l'elaboració d'una memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu, com a document dinàmic, que s'ha anat actualitzant amb la incorporació dels aspectes rellevants resultants de les diferents fases de la tramitació, des de l'acord d'inici fins a la finalització del procediment d'elaboració normativa. Així, consta que en la memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu s'han incorporat els continguts següents:

a) Oportunitat de la proposta normativa, amb la justificació de la necessitat de la regulació i del rang normatiu i l'adequació de la regulació als objectius i les finalitats de la norma.

b) Marc normatiu en què s'insereix la proposta, relació de les disposicions vigents que afecta o deroga, adequació a l'ordre de distribució de competències i relació amb l'ordenament estatal i europeu.

c) Anàlisi dels impactes següents:

Primer. Impacte econòmic.

Segon. Impacte pressupostari.

Tercer. Càrregues administratives que comporta la proposta.

d) Anàlisi i valoració resumida de les al·legacions presentades en els tràmits d'audiència i informació pública, i dels informes emesos, i el seu reflex en el text de la proposta, si escau.

e) Referència al procediment d'elaboració normativa.

f) Avaluació del compliment dels principis de bona regulació.

g) Valoració dels aspectes de caràcter lingüístic relatius a l'ús genèric de les formes masculines dins el text.

h) Justificació de la manca d'incidència de la norma projectada sobre la família, sobre la infància i l'adolescència (article 22 *quinquies* de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, afegit per l'apartat 21 de l'article 1 de la Llei 26/2015, de 28 de juliol), i sobre l'orientació sexual i la identitat de gènere (article 32 de la Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBI fòbia).

i) Justificació de l'absència d'impacte sobre el canvi climàtic, segons l'informe de 14 d'abril de 2021 del cap del Departament de Relacions amb el Parlament i de Coordinació Normativa.

7. El 25 de gener de 2020 es va reunir el Ple del Consell de Comunitats Balears a l'Exterior i informà favorablement sobre el contingut de la proposta de consulta pública presentada.

Per tot el que acabam de dir, el Consell Consultiu considera que, en línies generals, s'ha tramitat de forma rigorosa el procediment d'elaboració de l'Avantprojecte, en compliment de les exigències legals referenciades en la Llei 1/2019 i de les previsions de caràcter bàsic i obligatòries de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Tercera

Abans d'iniciar l'estudi de la proposta normativa hem de recordar la nostra doctrina sobre l'àmbit d'actuació de la funció consultiva en relació amb els avantprojectes de llei. En casos com aquest, la participació del Consell Consultiu en el procediment no s'ha de limitar a l'anàlisi sobre la constitucionalitat de la llei, sinó que ha de tenir per objecte millorar-la i enriquir-la sense interferir, és clar, en les competències del Govern i del Parlament.

En aquest sentit, la nostra doctrina reiterada en els dictàmens sobre avantprojectes de llei (tal com s'assenyala en el Dictamen 40/2018, relatiu a l'Avantprojecte de llei del Govern de les Illes Balears, i més recentment en el Dictamen 53/2021, sobre l'Avantprojecte de llei de consells insulars) es manifesta de la manera següent:

Tal com s'ha formulat l'Avantprojecte sotmès a la nostra consideració, es preveu que el Consell Consultiu emeti el seu judici tecnicojurídic sobre la conformitat de l'objecte del dictamen amb la Constitució i l'Estatut. No obstant això, consideram que en aquest nou supòsit de consulta preceptiva es justifica la possibilitat de pronunciar-se, també, sobre l'oportunitat i la conveniència en l'assumpte que li ha estat sotmès a consulta, amb el benentès que el Consell no pot adoptar, en l'exercici d'aquesta facultat, posicions polítiques sobre el projecte, que pertocquen exclusivament al Govern i, en darrer terme, al Parlament. En aquests casos, el dictamen del Consell Consultiu ha de servir per mostrar diferents opcions al Govern, perquè aquest disposi de prou elements a l'efecte de facilitar-li la decisió. Entenem, per tant, que el conjunt de valoracions, tant jurídiques com d'oportunitat, que el Consell pugui adoptar en relació amb els avantprojectes de llei no comporten una interferència en la funció prelegislativa del Govern, i més tenint present el manteniment del principi angular de la funció consultiva resumit, com ja s'ha dit abans, en l'aforisme de no-vinculació formal de l'òrgan actiu.

Atesa la naturalesa de la disposició examinada, aquest Consell Consultiu en les seves observacions formula alternatives, prescindint —excepte casos de vulneració de normativa

CONSELL CONSULTIU DE LES ILLES BALEARS

bàstica de l'Estat, de l'Estatut d'autonomia o de la Constitució— de la distinció entre observacions essencials o no respecte de l'article 4.3 de la Llei 5/2010. En aquest sentit, el Consell Consultiu ha de vetlar per l'adequada inserció de la futura disposició en l'ordenament jurídic, tenint en compte els principis jurídics i les regles constitucionals i estatutàries, i la legislació aplicable, cercant també la coherència normativa, i advertint, si s'escau, de l'existència de solucions disfuncionals, irraonables o poc adequades des d'un punt de vista tècnic, sens perjudici que tot això es faci sense expressar preferències per solucions normatives igualment vàlides.

Quarta

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears assenyala en l'article 11: «Les comunitats balears establertes fora del territori de la comunitat autònoma podran sol·licitar com a tals el reconeixement de la seva personalitat d'origen, entesa com el dret a col·laborar en la vida social i cultural de les illes i a compartir-la. Una llei del Parlament de les Illes Balears regularà, sense perjudici de les competències de l'Estat, l'abast i el contingut del reconeixement esmentat que en cap cas no comportarà la concessió de drets polítics». Aquest article 11 reserva a una llei del Parlament de les Illes Balears la regulació de l'abast i el contingut del dit reconeixement, si bé ho fa de forma condicionada al compliment de dos requisits: primer, sens perjudici de les competències de l'Estat; i, segon, en cap cas no pot comportar la concessió de drets polítics. Són dos, per tant, els paràmetres limitatius de caràcter material que s'han de complir en el desplegament de l'Avantprojecte de llei sotmès a consulta.

El motiu d'aquesta previsió estatutària s'explica, com indica la doctrina: «[...] per la responsabilitat històrica i cultural de la Comunitat Autònoma davant el fenomen de l'emigració. Efectivament, al segle XVIII, però fonamentalment de forma massiva a finals del XIX i principis del XX, amb l'obsolescència de l'economia tradicional agrària i les dificultats de l'arrencada de la producció industrial com a conseqüència de la insularitat, centenars de ciutadans emigraren a Amèrica i a Europa. Aquests ciutadans i els seus descendents s'agruparen en organitzacions amb la finalitat de mantenir els seus lligams personals, familiars, culturals i lingüístics amb les Illes Balears. Actualment, aquestes entitats es coneixen com les cases balears de l'exterior i es conceben com a associacions sense ànim de lucre i amb personalitat jurídica» pròpia.

Cinquena

D'acord amb l'article 11 de l'Estatut d'autonomia i el Decret 11/2021, de 15 de febrer, de la presidenta de les Illes Balears, que estableix les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, és competent la Conselleria de Presidència, Funció Pública i Igualtat, a través de la Direcció General de Relacions Institucionals i Cooperació Local, per exercir les competències en matèria de relacions amb les comunitats balears a l'exterior.

Sisena

En el transcurs del procediment d'elaboració de la proposta d'Avantprojecte de llei de modificació de la Llei 3/1992 es detectà la necessitat de canvis en profunditat del text

normatiu vigent actualment, i, per raons de tècnica normativa, s'elaborà un avantprojecte de llei de nou encuny.

La Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma, és l'instrument legal que regula, des de fa més de trenta anys, la participació de les comunitats illenques fora del territori balear en la vida social i política de les Illes Balears. Així les coses, en l'exposició de motius de la norma *in fieri* es posa de manifest: «Atès el temps transcorregut des de l'aprovació de la Llei esmentada, a fi de donar resposta a les qüestions que la norma vigent no resol pel que fa a les relacions de les institucions autonòmiques i la societat illenca amb les comunitats balears assentades fora del territori balear i els seus membres, bé perquè aquestes qüestions no es varen preveure quan la Llei es va aprovar, bé perquè els preceptes normatius que regulaven aquestes relacions es demostren ineficients avui en dia, es considera convenient abordar-ne la revisió». Pels motius que acabam d'apuntar, resulta necessària una revisió normativa que reguli un nou marc de relacions entre les institucions de les Illes Balears i les formes d'organització dels balears residents a l'exterior, i que, vista l'evolució tecnològica i socioeconòmica experimentada en els últims anys, reculli les peticions formulades darrerament per les comunitats illenques de fora del nostre territori, per poder col·laborar i participar en la vida social i cultural de les Illes Balears i per compartir-la.

Setena

En primer lloc, el Consell Consultiu suggereix, perquè sembli complet, un afegitó al títol de l'Avantprojecte. En concret, afegir, al final, la paraula *balear* o l'expressió «*de la comunitat autònoma*». Així, el títol resultant seria el següent: «Avantprojecte de llei de comunitats balears o illenques fora del territori *balear*» (o «[...] fora del territori *de la comunitat autònoma*»).

L'Avantprojecte de llei sotmès a consulta està integrat per una exposició de motius, catorze articles (distribuïts en cinc capítols), una disposició addicional, tres de transitòries, una de derogatòria i dues de finals. Anem per parts.

A) *L'exposició de motius* justifica el títol competencial habilitant de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per aprovar, mitjançant una llei, les comunitats balears o illenques fora del territori balear. Recorda que actualment la norma que regula aquesta matèria és la Llei 3/1992, de 15 de juliol, i que, atès el temps transcorregut des que entrà en vigor, resulta convenient revisar-la i aprovar-ne una de nova que, a més a més, compta amb l'informe favorable del Consell de Comunitats Balears a l'Exterior.

Els principals objectius i novetats de la norma són: «[...] precisar el concepte i la definició de ciutadania balear a l'exterior, a l'efecte de reconèixer-los com a subjectes de drets i deures en els àmbits en els quals la Comunitat Autònoma té competències, i així, a més de definir el que s'entén per població illenca fora del territori espanyol, es regulen les persones amb lligams d'origen i les persones amb vincles indelebles amb les Illes Balears; perfilar els requisits per gaudir de la condició de comunitat illenca fora del territori balear, completar el procediment per al reconeixement oficial d'aquesta condició i, si escau, per revocar-lo; reordenar la composició, l'organització, el funcionament i la periodicitat de les reunions dels diversos òrgans del Consell de les Illes Balears a l'Exterior; incentivar la participació de les comunitats illenques fora del territori balear en les efemèrides i els grans esdeveniments de

CONSELL CONSULTIU DE LES ILLES BALEARS

les Illes Balears, com els actes commemoratius de la institucionalització del dia 1 de març com a festa de la comunitat autònoma de les Illes Balears, les festes oficials insulars, i establir la celebració del Dia Internacional de les Comunitats Balears a l'Exterior».

En relació amb el contingut de l'exposició de motius, el Consell Consultiu fa tres *recomanacions*:

a) En el segon paràgraf quan afirma que la Llei 3/1992 «és l'instrument legal que regula, des de fa *més de vint-i-set anys*, la participació de les comunitats illenques fora del territori balear en la vida social i política de les Illes Balears», consideram que s'hauria de canviar l'expressió «fa més de vint-i-set anys» per «fa més de trenta anys».

b) L'exposició de motius (paràgraf 10) fa referència a la creació de la *Comissió Parlamentària* amb presència de tots els grups parlamentaris presents al Parlament de les Illes Balears «com a reflex de la pluralitat política que ha de presidir les relacions amb la diàspora balear»; però no fa cap menció de la Comissió específica d'entitats locals, amb representació de cadascun dels municipis que tinguin una relació d'agermanament i/o cooperació amb un municipi, entitat o institució radicada en el territori o vinculada amb les comunitats balears o illenques fora del territori balear. Entenem que, per coherència amb la referència que es fa a la primera de les comissions, l'exposició de motius també s'hauria de referir a la segona.

c) En les darreres línies del darrer paràgraf, s'hauria de matisar l'afirmació que «no es creen noves càrregues administratives», perquè, com ja hem advertit, no és del tot certa. En efecte, la normativa projectada preveu l'existència d'una nova càrrega administrativa. És el cas de la disposició transitòria primera:

Disposició transitòria primera

Manteniment de la condició de comunitats balears o illenques fora del territori balear reconegudes abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

1. En el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta norma, les comunitats balears o illenques fora del territori balear ja reconegudes com a tals [...] han d'acreditar, mitjançant una declaració responsable, que compleixen els requisits que determina aquesta Llei per mantenir el reconeixement de la seva condició. Aquesta declaració responsable s'ha d'anotar en el Registre previst en l'article 9 d'aquesta Llei.

2. També en el termini assenyalat en l'apartat anterior, les comunitats balears o illenques fora del territori balear ja reconegudes en el marc jurídic preexistent, però que s'hagin d'adaptar als nous requeriments prevists en aquesta Llei per conservar el reconeixement esmentat, han de presentar la documentació que acrediti que han acomplert els tràmits per acomodar-se a les prescripcions que provenen d'aquesta norma. El manteniment del reconeixement de les comunitats balears o illenques fora del territori balear s'ha de formalitzar mitjançant una resolució de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat.

3. Si no es duen a terme les adaptacions a què es refereix l'apartat anterior, les comunitats balears o illenques fora del territori balear perdran el reconeixement d'aquesta condició, i dels drets i les obligacions que aquest reconeixement comporta [...].

Com veiem, les comunitats balears o illenques ja reconegudes han de presentar una declaració responsable o altra documentació davant el registre administratiu en què estan inscrites, a fi de mantenir el reconeixement de la seva condició. És una càrrega concreta que efectivament neix en la nova regulació.

B) En el *capítol I* (articles 1 a 3) es precisen l'objecte i àmbit d'aplicació de la Llei (article 1), un seguit de definicions als efectes d'aquesta Llei (article 2) i l'enumeració de les seves finalitats (article 3). Així podem afirmar que:

— La Llei «té per objecte regular, d'acord amb la normativa vigent, el marc de les relacions de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb les comunitats balears o illenques establertes fora del territori de la comunitat autònoma, amb els illencs o illenques residents, temporalment o permanentment, o desplaçats, a l'estranger, com també amb les altres persones que, més enllà del territori balear, i en la mesura que siguin afectades per aquesta disposició, acreditin lligams d'origen, emocionals o afectius amb la gent, la llengua, la cultura i la història de les Illes Balears, o amb la dels territoris insulars que constitueixen, cohesionen i vertebreren aquestes illes». «El Govern i l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la resta d'institucions autonòmiques si correspon, en l'àmbit de les competències que els són pròpies, donen suport a aquestes relacions, les promouen, les incentiven i les fomenten» (article 1).

— Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per població illenca fora del territori de les Illes Balears (article 2.1):

- a) Els ciutadans o ciutadanes, de nacionalitat espanyola, amb residència permanent a l'estranger que han tingut a les Illes Balears el darrer veïnatge administratiu, i també la seva descendència que mantinguin aquesta nacionalitat, d'acord amb el que estableix l'article 9.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears i si ho sol·liciten en la forma en què es determina en el precepte esmentat.
- b) Els espanyols o espanyoles que, tenint la condició política de ciutadans o ciutadanes de la comunitat autònoma de les Illes Balears conforme al que estableix l'article 9.1 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, resideixin temporalment fora del territori de la comunitat autònoma esmentada, però continuïn tenint el veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears, d'acord amb el que estableix la legislació bàsica de règim local.
- c) Els espanyols o espanyoles que, tenint la condició política de ciutadans o ciutadanes de la comunitat autònoma de les Illes Balears conforme al que estableix l'article 9.1 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, es trobin en situació de desplaçats temporals fora del territori espanyol.

Respecte a l'article 2.1 de l'Avantprojecte, que acabam de ressenyar, aquest Consell Consultiu vol fer les consideracions següents:

- a) Cal fer un esforç de classificació sobre quines són les persones beneficiades per aquesta llei *in fieri*, en concret, si només ho poden ser les persones que resideixen a l'estranger o si, per contra, també inclou aquelles persones que resideixen al territori espanyol fora de les Illes Balears
- b) En la lletra *a* (incís final) convindria substituir la fórmula «d'acord amb el que estableix l'article 9.2 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears i si ho sol·liciten en la forma en què es determina en el precepte esmentat» pel contingut concret d'aquest precepte estatutari.
- c) En coherència amb els termes de les lletres *b* i *c*, convindria canviar la fórmula «ciutadans o ciutadanes, de nacionalitat espanyola» per «espanyols o espanyoles».
- d) La fórmula final de la lletra *b* («[...] però continuïn tenint el veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis de les Illes Balears, d'acord amb el que estableix la legislació

bàscia de règim local») sembla problemàtica, perquè el veïnatge administratiu no es pot conservar si es resideix fora de la Comunitat Autònoma.

— Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per persones amb lligams d'origen amb les Illes Balears les que, sense tenir la condició política de ciutadans o ciutadanes de la comunitat autònoma de les Illes Balears ni la d'illencs o illenques fora del territori espanyol, i sigui quina sigui la seva ciutadania personal i lloc de residència, dins o fora del territori espanyol, elles mateixes o algun o alguns dels seus familiars avantpassats són oriünds de les Illes Balears (article 2.2).

— Als efectes de la Llei, s'entén per persones amb vincles indelebles amb les Illes Balears les que, sense tenir la condició política de ciutadans o ciutadanes de la comunitat autònoma de les Illes Balears ni la d'illencs o illenques fora del territori espanyol, i sigui quina sigui la seva ciutadania personal i lloc de residència, dins o fora del territori espanyol, mantenen, i ho acrediten, una trajectòria de vinculació afectiva, emocional, o de qualsevol altra naturalesa, amb les Illes Balears (article 2.3).

— L'article 3 fixa les finalitats de la Llei, que són les següents:

- a) Determinar el règim jurídic i fer efectius els instruments per al reconeixement de la personalitat d'origen de les comunitats balears o illenques assentades fora del territori balear i fixar l'abast i el contingut del reconeixement esmentat.
- b) Establir els mecanismes de relació entre les institucions autonòmiques i les comunitats balears o illenques fora del territori, principalment a través de l'òrgan d'interlocució permanent entre la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i les diferents formes d'entitats en les quals les entitats esmentades s'organitzen.
- c) Contribuir a l'enfortiment de les comunitats balears o illenques assentades, dins o fora del territori espanyol, en ambdós casos com a vehicles de cohesió i interacció entre les persones que les integren i espais de projecció de les Illes Balears més enllà del seu territori.
- d) Integrar les comunitats balears o illenques assentades fora del territori, si escau, en les actuacions de projecció exterior de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en exercici de les seves competències i en defensa dels interessos que li són propis.
- e) Afavorir l'adopció de vies estables de relació i intercanvi entre els diferents tipus de comunitats balears o illenques assentades fora del territori, destinades a crear sinergies per millorar-ne el funcionament individual i col·lectiu.
- f) Coadjuvar que les comunitats balears o illenques assentades fora del territori balear siguin un punt de referència i es consolidin, especialment en l'àmbit cultural i social, econòmic i polític, a les localitats i els països en què s'assenten, i que contribueixin a potenciar les relacions amb les institucions i els agents socials d'aquests.
- g) Facilitar i promoure l'exercici dels drets i deures de la ciutadania espanyola als quals es refereix l'apartat 1 de l'article 2 d'aquesta Llei i que resideixen temporalment o permanentment, o desplaçats, a l'estranger, en els àmbits en què la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competències.
- h) Reconèixer a les persones definides en els apartats 2 i 3 de l'article 2 d'aquesta Llei que acrediten lligams d'origen, emocionals o afectius amb la gent, la llengua, la cultura i la història de les Illes Balears, siguin membres o no d'una comunitat balear o illenca assentada fora del territori, el dret de col·laborar en la vida social i cultural de les Illes Balears i de compartir-la.

C) El *capítol II* (articles 4 a 9) regula les comunitats illenques fora del territori balear i perfila els requisits per gaudir d'aquesta condició, així com el seu reconeixement oficial i els supòsits de revocació. L'article 4 regula el concepte i la definició; l'article 5, els membres; l'article 6, el suport institucional per part del Govern de les Illes Balears i l'Administració autonòmica, amb previsió d'ajuts i subvencions que s'aprovin en desplegament d'aquesta norma (*és convenient, per raons de contingut, afegir al títol d'aquest article 6 l'expressió «i objectius*

estratègics», de manera que quedi «Suport institucional i objectius estratègics»; l'article 7, el reconeixement de les comunitats balears o illenques fora del territori (amb una relació dels requisits que han de complir per obtenir-lo); l'article 8, la revocació del reconeixement oficial; i l'article 9, el Registre de les comunitats balears o illenques fora del territori balear.

Un dels supòsits de revocació del reconeixement oficial de comunitat balear fora del territori (article 8) presenta algun dubte interpretatiu. En concret, la lletra h («El canvi de destinació, la venda, la disposició o el gravamen del patrimoni immobiliari propietat de les comunitats illenques o balears fora del territori sense haver-ho comunicat prèviament a la conselleria competent en matèria de relacions amb les comunitats susdites») crida l'atenció, perquè no és requisit per aconseguir el dit reconeixement tenir patrimoni immobiliari propi de la comunitat balear fora del territori.

D) El *capítol III*, «La població illenca fora del territori espanyol i les persones amb lligams d'origen o amb vincles amb les Illes Balears», engloba dos articles, el 10 i l'11. L'article 10, titulat «Integració de l'especificitat en les polítiques públiques», amb un notable *grau d'abstracció*, afirma que el Govern de les Illes Balears reconeix l'especificitat dels illencs o illenques fora del territori espanyol en l'establiment de les polítiques públiques, vetla per la integració de les característiques pròpies d'aquestes persones en les disposicions normatives i impulsa el desenvolupament de polítiques pròpies destinades a aquest col·lectiu. És precisament aquesta «abstracció» que fa que l'article 10 no reuneixi els requisits mínims de bona tècnica normativa i s'hauria de revisar.

Per la seva banda, l'article 11 detalla el suport institucional que el Govern de les Illes Balears i les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears poden aportar als illencs o illenques fora del territori espanyol i a les persones amb lligams d'origen o amb vincles amb les Illes Balears.

E) El *capítol IV*, «Els òrgans de relació amb les comunitats balears o illenques a l'exterior», únicament comprèn l'article 12, que duu per títol «El Consell de les Illes Balears a l'Exterior». L'apartat 1 d'aquest precepte el defineix amb les paraules següents: "[...] òrgan col·legiat d'assessorament, consulta i participació externa, com també d'informe i proposta, de les comunitats balears o illenques establertes fora del territori de la comunitat autònoma». L'apartat 2 n'enumera les funcions. L'apartat 3 remet a un reglament posterior la regulació de l'estructura, el funcionament, l'organització, la composició i l'adscripció, si bé l'apartat 4 estableix que, en tot cas, el decret que desplegui aquest precepte ha d'atendre un seguit de prescripcions, que s'enumeren en els subapartats d'aquest apartat 4: integrants obligatoris del dit Consell (lletra a), mínima estructura interna (lletra b), reunions mínimes del Ple i de la Comissió Permanent del Consell de les Illes Balears a l'Exterior (lletra c), i recomanacions per a designació de membres que han d'integrar la Comissió Permanent en representació de les comunitats illenques fora del territori balear (lletra d).

Fins aquí, el Consell Consultiu està conforme amb l'article 12 comentat, amb una precisió. L'apartat 4, en la lletra a, quan fixa la composició mínima del Consell de les Illes Balears a l'Exterior, inclou: «*Dos representants amb un sol vot* de cadascuna de les comunitats balears o illenques fora del territori balear, reconegudes com a tals, la composició de les quals ha de ser preferentment paritària». Això, evidentment, pot ser objecte de conflictes, quan els dos representants, amb un sol vot, vulguin votar en sentit contrari. Convindria preveure mecanismes de solució per evitar aquests conflictes.

Seguint encara en el capítol IV i l'apartat 4 de l'article 12, hi trobam dos subapartats (lletres e i f) que, tenint en compte el seu enclavament sistemàtic, sembla que contenen dues comissions del Consell de les Illes Balears a l'Exterior, quan en realitat *són comissions totalment diferenciades d'aquest Consell* i que, en conseqüència, haurien de figurar en *dos articles diferenciats*. Ens referim a les comissions següents:

e) Es crea la *Comissió específica dels grups parlamentaris que formen part del Parlament de les Illes Balears amb les comunitats balears o illenques fora del territori balear*, com a símbol de la pluralitat que ha de presidir les relacions polítiques amb la diàspora balear, composta, a més dels representants del Consell de les Illes Balears a l'Exterior que es designin, per almenys un/a vocal en representació de cadascun dels grups parlamentaris que formen part del Parlament de les Illes Balears.

f) Es crea la *Comissió específica d'entitats locals de les Illes Balears amb les comunitats balears o illenques fora del territori balear*, composta, a més dels representants del Consell de les Illes Balears a l'Exterior que es designin, per almenys un/a vocal en representació de cadascun dels municipis que tinguin una relació d'agermanament i/o cooperació amb un municipi, entitat o institució radicada en el territori o vinculada amb les comunitats balears o illenques fora del territori balear.

A més a més, la proposta del Consell Consultiu resulta coherent amb el títol d'aquest capítol IV («Els òrgans de relació amb les comunitats balears o illenques a l'exterior»), *en plural*. L'estructura del capítol, contradictòriament amb el títol, dona a entendre que hi ha un sol òrgan («El Consell de les Illes Balears a l'Exterior»); per contra, amb la nostra interpretació i l'estructura articular que proposam, queda clar que n'hi ha tres: «el Consell de les Illes Balears a l'Exterior», «la Comissió específica dels grups parlamentaris que formen part del Parlament de les Illes Balears amb les comunitats balears o illenques fora del territori balear» i la «Comissió específica d'entitats locals de les Illes Balears amb les comunitats balears o illenques fora del territori balear».

F) El capítol V (articles 13 i 14) duu com a títol «Efemèrides i grans esdeveniments». El primer d'aquests dos preceptes, sota el títol «Els símbols de les Illes Balears», estableix que el Govern ha de fomentar el bon ús del nom, la bandera i els símbols de les Illes Balears en la seu social de les comunitats balears o illenques fora del territori o en els actes que organitzin o en què participin. L'article 14, «Institucionalització de festes», es refereix a la celebració del dia 1 de març, com a festa de la comunitat autònoma de les Illes Balears, i a les quatre festes oficials insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera; també estableix la celebració del Dia Internacional de les Comunitats Balears a l'Exterior, que «es durà a terme el dia 15 de juliol, en commemoració de la data de promulgació de la primera llei reguladora de les comunitats illenques fora del territori balear, en reconeixement de l'epopeia de l'emigració balear, que es projecta a perpetuïtat en la seva descendència».

El Consell Consultiu vol fer una consideració a aquest capítol referida al títol, el qual, per motiu de contingut, hauria d'incloure la paraula *símbols*. Per això, proposam el títol «Símbols i efemèrides» (l'expressió *grans esdeveniments*, tal volta, sigui excessiva).

A més a més, els conceptes *epopeia* i *a perpetuïtat* de l'incís «en reconeixement de l'epopeia de l'emigració balear, que es projecta a perpetuïtat en la seva descendència», semblen excessius per mantenir la sobrietat que reclamen les normes jurídiques, a diferència d'altres tipus d'escrits.

G) La *disposició addicional única* afirma que l'actual Registre de comunitats balears (al qual al·ludeix l'article 17 de la Llei 3/1992, de 15 de juliol, i el Decret 129/1993, de 16 de desembre, en regula l'organització i el funcionament) s'integrarà en el Registre de les comunitats balears o illenques fora del territori balear creat per l'article 9 d'aquesta Llei.

H) La *disposició transitòria primera* preveu el manteniment de la condició de comunitats balears o illenques fora del territori balear reconegudes abans de l'entrada en vigor de la Llei sobre la qual ara dictaminam. Tanmateix, assenyala que, en el termini màxim d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta norma, les comunitats balears o illenques fora del territori balear ja reconegudes com a tals i inscrites en el Registre creat per l'article 17 de la Llei 3/1992 han d'acreditar, mitjançant una *declaració responsable*, que compleixen els requisits que determina aquesta Llei per mantenir el reconeixement de la seva condició. Igualment s'especifica que les comunitats balears o illenques fora del territori balear ja reconegudes en el marc jurídic preexistent, però que s'hagin d'adaptar als nous requeriments prevists en aquesta Llei per conservar el reconeixement esmentat, han de presentar la *documentació que acrediti* que han acomplert els tràmits per acomodar-se a les prescripcions que provenen d'aquesta norma. El manteniment del reconeixement de les comunitats balears o illenques fora del territori balear s'ha de formalitzar mitjançant una resolució de la consellera de Presidència, Funció Pública i Igualtat. Si no es duen a terme les adaptacions a què ens acabam de referir, les comunitats balears o illenques fora del territori balear perdran el reconeixement d'aquesta condició, i dels drets i les obligacions que aquest reconeixement comporta, i només la podran recuperar instant de nou el procediment.

I) La *disposició transitòria segona* indica que les sol·licituds de reconeixement de les comunitats balears o illenques fora del territori balear presentades amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei se sotmetran al règim jurídic establert en la normativa anterior. El Consell Consultiu vol recordar que la disposició transitòria primera assenyala que les comunitats ja reconegudes han de fer una declaració responsable que compleixen els requisits de la nova llei o han d'aportar la documentació que acrediti aquest compliment. Per tant, entenem que quan la disposició transitòria segona afirma que les sol·licituds que ara s'estan tramitant se sotmetran «al règim jurídic establert en la normativa anterior», es vol referir només al procediment, no als requisits. En cas contrari, la incoherència seria evident.

J) La *disposició transitòria tercera* ha previst un règim transitori fins a la constitució del Consell de les Illes Balears a l'Exterior. Així, mentre no es constitueixi, les seves funcions seran assumides per l'actual Consell de Comunitats Balears creat per la Llei 3/1992, de 15 de juliol, el funcionament del qual es regula mitjançant el Decret 77/1995, de 3 d'agost, modificat pel Decret 116/1997, de 6 de setembre, i pel Decret 18/2007, de 16 de març. Tal vegada, per evitar experiències anteriors en diversos àmbits, seria convenient posar un termini màxim per posar en funcionament el Consell de les Illes Balears a l'Exterior.

K) La *disposició derogatòria* estableix que queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin, contradiguin o resultin incompatibles amb el que disposa aquesta Llei, i, en particular, la Llei 3/1992, de 15 de juliol, de comunitats balears assentades fora del territori de la comunitat autònoma, i l'Ordre del conseller de Presidència, de 22 de desembre de 1999, per la qual es crea la Comissió d'Estudis sobre el Fet Emigratori de les Illes Balears (motivada per la seva inactivitat). També indica que, mentre no s'aprovin els reglaments a què es refereixen les lletres a, b i c de l'apartat 2 de la disposició final primera

CONSELL CONSULTIU DE LES ILLES BALEARS

d'aquesta Llei, es mantindrà en vigor el Decret 129/1993, de 16 de desembre, en la mesura que no s'oposi al que preceptua aquesta Llei ni la contradigui.

L) La *disposició final primera* autoritza el Consell de Govern per dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'aplicació d'aquesta Llei. En concret, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor de la Llei, el Govern de les Illes Balears ha d'establir reglamentàriament: a) el procediment de reconeixement de les comunitats balears o illenques fora del territori i el de la revocació d'aquest, en el marc del que disposen, respectivament, els articles 7 i 8 d'aquesta Llei; b) l'organització i el funcionament del Registre de les comunitats balears o illenques fora del territori balear; i c) l'estructura, el funcionament, l'organització, la composició i l'adscripció del Consell de les Illes Balears a l'Exterior al qual es refereix l'article 12 d'aquesta norma.

M) Finalment, la *disposició final segona* estableix que la Llei entraria en vigor l'endemà de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

III. CONCLUSIONS

1a. La presidenta de les Illes Balears està legitimada per formular la consulta i el Consell Consultiu és competent per emetre el dictamen corresponent, amb la qualitat de preceptiu.

2a. El procediment d'elaboració de la iniciativa legislativa és conforme a dret i el Consell de Govern és competent per aprovar-la com a projecte de Llei.

3a. Atès el caràcter del text objecte de la consulta, el Consell Consultiu prescindeix, en aquest cas, de la distinció entre observacions substancials i no substancials en relació amb l'article 4.3 de la Llei 5/2010, de 16 de juny, reguladora del Consell Consultiu de les Illes Balears.

4a. Arran de l'anàlisi del contingut de l'Avantprojecte (consideració jurídica setena), el Consell Consultiu fa un seguit d'observacions i suggeriments, que, si són tinguts en compte, podrien millorar el text del Projecte de Llei que el Govern vol enviar al Parlament.

Palma, 16 de novembre de 2022

El president

DIEGUEZ
SEGUI
ANTONIO JOSE
- 19979542V
Firmado digitalmente
por DIEGUEZ SEGUI
ANTONIO JOSE -
19979542V
Fecha: 2022.11.29
17:32:38 +01'00'

Antonio José Diéguez Seguí

La consellera secretària

BALLESTER
CARDELL
MARIA - DNI
78206099G
Firmado digitalmente
por BALLESTER
CARDELL MARIA - DNI
78206099G
Fecha: 2022.11.30
17:03:18 +01'00'

Maria Ballester Cardell

GOVERN
ILLES
BALEARS

DOCUMENT ELECTRÒNIC

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

4688518cbfed934270ecde0b1f9be058b130f3e29cf4b2295b358f61ab63d283

ADREÇA DE VALIDACIÓ DEL DOCUMENT

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=4688518cbfed934270ecde0b1f9be058b130f3e29cf4b2295b358f61ab63d283>

INFORMACIÓ DELS SIGNANTS

Signant

CONSELL CONSULTIU DE LES ILLES BALEARS

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Firma amb segell de temps: 01-Dec-2022 04:57:10 PM GMT+0100

METADADES ENI DEL DOCUMENT

Identificador: ES_A04003003_2022_qf1ogshrr1unmbiaohuk8ic7jk26om

Nom del document: 096-2022_Avantproj._llei_comunitats_balears_a_lexterior.pdf

Versió NTI: <http://administracionelectronica.gob.es/ENI/XSD/v1.0/documento-e>

Tipus de document: Altres

Estat elaboració: Original

Òrgan: A04003003

Data captura: 01-Dec-2022 03:34:06 PM GMT+0100

Origen: Administració

Tipus de signatura: CAdES detached/explicit signature

Pàgines: 19

Adreça de validació:

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=4688518cbfed934270ecde0b1f9be058b130f3e29cf4b2295b358f61ab63d283>

CSV: 4688518cbfed934270ecde0b1f9be058b130f3e29cf4b2295b358f61ab63d283